

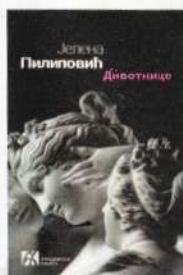
Љубав и ерос у Сингидунуму

Иако се *Дивојнице* могу читати као узбудљив роман са могућом сликом живота у античком Београду и фаталним љубавним заносима од којих се губи разум и преокреће судбина, то остаје у својој суштини **роман о моћи женске лепоте, сензуалности и љубави да одржава и обнавља живот**

Пише
**НАТАША
АНЂЕЛКОВИЋ**

**ЈЕЛЕНА
ПИЛИПОВИЋ,
ДИВОТНИЦЕ,
„Академска
књига“, 2018**

Сензуалност,
лепота,
еротичност,
интелект и
љубав жене
основно
је поље
интересовања
Јелене
Пилиповић
и главна
тема романа
Дивојнице

Историјски роман чија би тема сезала у стари век није чест ни у светској (савременој) књижевности, а у домаћој готово да о таквој појави и не може бити речи. Роман *Дивојнице*, професорке античке књижевности на Београдском универзитету Јелене Пилиповић, иако је оживео антички, римски Сингидунум, зачудо, али заправо, није историјски роман. Та околност не умањује његов значај, односно можда баш зато што своцира античку историју средствима, језиком, нарацијом и концептом који не припадају класичном историјском роману, овај роман постаје изразито савремена прича о прошлим временима и прича античких времена која осликава наше време.

Посветивши свој истраживачки и професорски рад античкој књижевности, пре свега поезији и феномену љубави у делу античке песникиње Сапфо, ауторка овог романа је више него неко други могла да проникне у идеју, мисао и осећање тог света и да га разуме и осети изнутра. Како научно-истраживачки рад, једнако као и уметничко стварање, могу имати смисла једино ако су повезани са савременим животом и уколико доприносе лакшем и лепшем постојању у њему, све оно што је Пилиповићева промишљала и тумачила у кључу савремених теорија добило је овим романом своје друго лице, лепше и животније.

Три јунакиње њеног романа, различите по класној припадности,

животној доби и професији, представљају обједињени лик жене и разних видова њене лепоте и сензуалности. Управо сензуалност, лепота, еротичност, интелект и љубав жене основно је поље интересовања Јелене Пилиповић и главна тема овог романа. Промишљање о томе шта је то дивотно или божанско у тим женама чије су се судбине у једном тренутку укрстиле у, како га ауторка назива, граду порфирне светлости на ушћу две реке покрај северног лимеса Горње Мезије, и сплеле око личности заповедника Четврте флавијевске легије Публија Луцилија Назона покреће радњу овог романа.

Љубавни однос војсковође, доминантног, а рањивог мушкарца, са трима женама, представљен нарацијом овог романа, одговара римском доживљају љубави и еротичности, али истовремено он осликава и однос савременог мушкарца и жене. Натурална еротичност младе робинје Ливиле, интелигентна сензуалност сликарке високог рода, зреле Вибије Корине и непролазна лепота и магична привлачност независне и самосвојне трговкиње крзном, већ матроне, Елије Стратонике чине тоталност женског принципа који одређује мушкарца и који њиме влада. Љубавна слобода која је типична за римски период античке епохе, а која одговара и 21. веку, постаје важна тема овог романа. Његовом радњом и трагичним исходима неких судбинских линија у њему почиње да се преиспитује граница слободе љу-

бави, зависност од туђе лепоте и еротичности и последице и смисао таквих слобода с једне стране, и таквих зависности с друге.

Мада је лик Публија Луцилија Назона постављен као централни лик у роману и велики део приповедања преломљен кроз његову психу, у великој мери помућну, ауторка ипак женски принцип поставља као доминантан, управо тиме што ће психу и душевни лом главног мушког лика узроковати његовим растрзаним односом са трима женама. Мушки, ратнички, освајачки аспекти Назонове личности (и лика) у визури овог романа остају не само у другом плану него готово у потпуности неутралисани услед снажног деловања еротског и љубавног принципа који емитују три жене које одређују његов живот и поступке.

Универзалност и вечност мушко-женског односа који побеђује историјске и политичке слојеве људског постојања, Јелена Пилиповић у *Дивојницама* сутерише трајношћу места – миленијумским постојањем једног града и јединствености језика. Намерно преплитање савременог говора и сленга са традиционалним лексичко-метричким решењима наше филологије при преводима старогрчких и латинских епских хексаметара, ауторки служи да би показала управо трајање и јединство цивилизацијских естетских, емоционалних и либидалних начела.

За разлику од многих савремених нарација у којима се проблематизују појединачни сегменти наших живота, роман *Дивојнице* Јелене Пилиповић сагледава живот и свет античким општим и универзалистичким погледом, где једно не може постојати без целог, где лепота узрокује љубав, а љубав истину. Иако се *Дивојнице* могу читати као узбудљив роман са могућом сликом живота у античком Београду и фаталним љубавним заносима од којих се губи разум и преокреће судбина, то остаје у својој суштини роман о моћи женске лепоте, сензуалности и љубави да одржава и обнавља живот. Зато нов приповедачки глас Јелене Пилиповић на нашој књижевној сцени измиче уобичајеном сврставању у женско или феминистичко писмо већ отвара, засада празну, универзалистичку списатељску линију. **П**